Voorstel aan Gemeenteraad

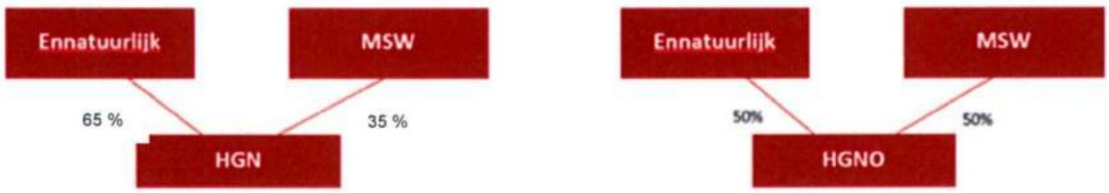
Registratienummer: 1

Onderwerp
Aanpassen samenwerkingsovereenkomst Het Groene Net

Voorstel
De gemeenteraad besluit:
Conform Artikel 169 lid 4 Gemeentewet geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen over het aangaan van de "Overeenkomst op hoofdlijnen HGN Noord/Zuid".

Inleiding

De gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek, Mijn Streekwarmte BV (MSW), Ennatuurlijk (en na hun oprichting) Het Groene Net BV (HGN) en Het Groene Net Ontwikkel BV (HGNO) zijn op 8 juni 2015 de 'Samenwerkingsovereenkomst Het Groene Net' (SOK) aangegaan. De SOK ziet, kort gezegd, op de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van een duurzaam warmtenet op het grondgebied van de drie gemeenten. HGN is het exploitatiebedrijf, HGNO is het ontwikkelbedrijf. Hieronder de organisatiestructuur van Het Groene Net.

De bovengenoemde betrokken partijen zijn gebonden aan de in de SOK neergelegde afspraken, waaronder het exclusieve recht (en de plicht) voor HGN/HGNO tot het ontwerpen, realiseren, onderhouden van de distributie en het leveren van warmte binnen het grondgebied van de drie gemeenten. De gemeente Sittard-Geleen is voor 100 % aandeelhouder in MSW. In de SOK is vastgelegd dat Beek en Stein als aandeelhouders zullen toetreden indien HGN ook op hun grondgebied wordt aangelegd. Dit is tot op heden niet gebeurd.

Burgemeester, mr. J.Th.C.M. Verheijen	Gemeentesecretaris, J.A.M. Heesen

Tot op heden is, ter uitvoering van de SOK, het warmtenet HGN Noord gerealiseerd (gebied Sittard-West). Voor HGN Noord wordt gebruik gemaakt van restwarmte van de Biomassa Energiecentrale Sittard (BES). De activiteiten met betrekking tot HGN Noord zijn ondergebracht in HGN. De volgende stap in de ontwikkeling van Het Groene Net zou de warmtelevering op basis van de restwarmte afkomstig van Chemelot site zijn.

Van de in de SOK opgenomen realisatieplannen is alleen HGN Noord in Sittard-West gedeeltelijk gerealiseerd. Sinds 2019 liggen alle ontwikkelingen stil. De in voorbereiding zijnde Wet collectieve warmtevoorzieningen (Wcw) heeft tot de situatie geleid dat de private partner Ennatuurlijk landelijk alle ontwikkelingen heeft stilgelegd.

Mede op basis van de ontwikkeling van de publieke taak in warmtevoorziening is in 2023 een traject gestart met 10 Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg en Enexis/Enpuls (de partners in WZL) om te komen tot een grootschalig warmtenet in Zuid Limburg (WZL).
De plannen voor WZL zijn onder andere tijdens themasessies en raadsinformatiebrieven aan de gemeenteraad gepresenteerd. Op 26 september 2023 heeft het college besloten deel te nemen aan fase 2 WZL.

Om WZL mogelijk te maken is een aanpassing van de SOK nodig. Daartoe is in 2023 advies ingewonnen bij Banning Advocaten. Het advies van Banning is bijgevoegd (1. Advies Banning advocaten) . Banning adviseerde om vanuit MSW, met juridische ondersteuning, het gesprek aan te gaan met de directie van Ennatuurlijk met als insteek om te komen tot een aanpassing van de SOK.

Om ruimte te geven aan de WZL ontwikkeling biedt Ennatuurlijk de ruimte om het exclusieve recht te beperken tot het gebied HGN Noord en de SOK hierop aan te passen.

In mei/juni 2024 is gepland dat partners in WZL een besluit gaan nemen over de deelname aan fase 3 van het WZL traject. Het aanpassen van de SOK is een randvoorwaarde om de weg vrij te maken voor de WZL-ontwikkeling.

Op grond van artikel 160 lid 1 onder e Gemeentewet is het college in ieder geval bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten. Daaronder valt ook het aangaan van overeenkomsten. De gemeenteraad kan, conform Artikel 169 lid 4 Gemeentewet wensen en bedenkingen over het aangaan van de overeenkomst indienen. Gelet op afspraken die gemaakt zijn omtrent HGN is dit aan de orde. Op 22 april 2021 heeft namelijk de raad ingestemd met de aanbevelingen van een 213a onderzoek door Berenschot naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur ten aanzien van HGN.

Beoogd effect

Het aanpassen van de samenwerking Het Groene Net. HGN Noord blijft ondergebracht in HGN. Er worden geen activiteiten meer ontwikkeld door HGNO. HGNO wordt overgedragen aan MSW. En er kan worden deelgenomen aan het traject WZL

Gemeente Sittard-Geleen Born

Argumenten

1. *Door Ennatuurlijk en Mijnstreekwarmte is een (concept) Overeenkomst op hoofdlijnen (Overeenkomst) opgesteld*

Ennatuurlijk en Mijnstreekwarmte bv zijn samen aandeelhouder van HGN en HGNO en primair aan zet bij het aanpassen van de SOK. Het overleg met Ennatuurlijk over de SOK is gevoerd door de directeur van MSW, ondersteund door Banning Advocaten. Dit heeft geleid tot een concept 'Overeenkomst op hoofdlijnen HGN Noord/Zuid", zie bijlage 2.
Samenvattend omvat deze overeenkomst het volgende:

- Beperking van het concessiegebied van de SOK tot huidig netwerk HGN Noord/Sittard-west.
- Maken van een nieuwe SOK voor HGN Noord (gebied Sittard-West); als gevolg hiervan stappen de gemeenten Beek en Stein uit de SOK.
- Ennatuurlijk wil geen betrokkenheid meer met HGNO, het ontwikkelbedrijf en draagt de aandelen over.
- De aandelen HGNO worden door Ennatuurlijk overgedragen aan MSW. MSW gaat hierdoor van 50 naar 100 % aandeelhouder HGNO.
- Ennatuurlijk wil leveringszekerheid van warmte voor het warmtenet HGN Noord/Sittard West vergroten en mogelijk op termijn extra warmtecapaciteit ontvangen. Daarvoor vraagt Ennatuurlijk een inspanningsverplichting van de drie gemeenten om op termijn het warmtenet HGN-Noord aan te laten sluiten op WZL en dus de restwarmte van Chemelot (hierbij is relevant dat de huidige warmtebron, de biomassacentrale, als duurzame bron op de lange termijn onzeker is).
- Aan deze inspanningsverplichting koppelt Ennatuurlijk de resultaatafspraak dat de 3 gemeenten in totaal € 180.000 moeten betalen als deze inspanning niet voor 2031 leidt tot een aansluiting van HGN Noord op het nieuwe netwerk WZL. Voor Sittard-Geleen betekent dit € 60.000.

2. *Om de consequenties van deze overeenkomst voor Sittard-Geleen in beeld te brengen is het bureau Orgfit gevraagd te adviseren.*

Dit advies is bijgevoegd (3. Advies Orgfit). Mogelijke risico's van de Overeenkomst beperken zich tot de volledige overname van HGNO. Door deze overname gaat het mogelijk risico in deze deelneming van 50% naar 100 %. Hiervoor heeft Orgfit specifiek onderzoek gedaan naar de consequenties van 2 artikelen uit de overeenkomst nl:

Art 1.1.b waarmee de overdracht van HGNO voor Ennatuurlijk op een fiscaal en kostenneutrale wijze plaatsvindt en Ennatuurlijk de volledige kwijting krijgt in verband met haar participatie in HGNO.
Art 1.1.d waarmee MSW en Sittard Geleen HGN vrijwaren voor alle reeds bestaande en toekomstige aanspraken van de Provincie die verband houden met de afwikkeling van de provinciale subsidies;

Bepalend hierbij is de afwikkeling van twee oude subsidietrajecten. Orgfit heeft hiernaar onderzoek gedaan. Orgfit constateert mogelijke risico's in de afwikkeling van deze subsidies. Orgfit geeft het advies voor het volledig uitsluiten van risico's eerst alle bovenstaande subsidies met bijbehorende afwikkeling (HGN/HGNO) door te voeren.

Overigens adviseert Orgfit primair om HGNO te liquideren, maar dat is op deze korte termijn en vanwege de subsidie afwikkeling niet mogelijk. Het blijft evenwel een aandachtspunt om hier in toekomst toe over te gaan. HGNO is te zijner tijd immers een inactieve BV.

3. *Om mogelijke risico's uit te sluiten wordt ingezet op een spoedige afwikkeling en verrekening door HGN/HGNO van alle subsidies.*

Het verzoek tot afwikkeling van de subsidies inclusief de benodigde accountantsverklaring is door HGN/HGNO op 5 april 2024 ingediend bij de Provincie Limburg (zie bijlage 4 Eindrapportage BSA-2 en Incidentele subsidie Definitief). Naar verwachting zijn alle subsidies voor de behandeling in de raad op 30 mei 2024 afgewikkeld.

4. *Voor de start van WZL is een tijdige besluitvorming over de overeenkomst noodzakelijk*

Uitgangspunt is een tijdige besluitvorming over deze overeenkomst met als doel de weg tijdig vrij te maken voor de start van fase 3 WZL. Het gezamenlijk streven is besluitvorming bij de 10 betrokken gemeenten, de provincie Limburg en Enexis/Enpuls in mei/juni 2024.

Op 20 maart jl. heeft de stuurgroep WZL er mee ingestemd om Krawinkel Geleen Zuid uit te werken als startscope van het warmtenet. De planning van WZL is er op gericht om medio 2024 te starten met fase 3. Die start is cruciaal voor het tijdig indienen van meerdere subsidies waaronder een aanvraag voor een JTM subsidie uiterlijk september 2025. Een latere start van fase 3 maakt het nagenoeg onmogelijk om deze deadline te halen. Hiermee wordt een kans op een subsidiemogelijkheid van 2 á 4 miljoen euro misgelopen. Deze subsidie zou volledig ten gunste komen van het warmtenet in Krawinkel/ Geleen-Zuid.

5. *Door het aanpassen van de SOK kan Sittard-Geleen deelnemen aan het Warmtenet Zuid-Limburg en invulling gaan geven aan het raadsbesluit Transitievisie Warmte*

De raad heeft op 5 november 2021 de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. De aanleg van een warmtenet op basis van de restwarmte van Chemelot is hierin cruciaal. Binnen de warmtetransitie heeft zowel Sittard-Geleen als ook de gehele regio Zuid-Limburg nog een hele weg te gaan. Van het gas af is het doel, maar daar moeten nog vele stappen voor genomen worden. Ook in de Toekomstvisie 2030 van onze stad is hier een duidelijke relatie mee gelegd en ambitie voor opgesteld. Om de gestelde doelen uit de TVW, de ambitie en doelen uit de Toekomstvisie, maar ook de doelen van de Regionale Energie Strategie te behalen, is het afhechten van deze stap en het kunnen starten met de verdere voorbereidingen van het warmtenet cruciaal.

6. *De gemeenteraad kan, conform artikel 169 lid 4 Gemeentewet wensen en bedenkingen over het aangaan van de "Overeenkomst op hoofdlijnen HGN Noord/Zuid" indienen.*

Op grond van artikel 160 lid 1 onder e Gemeentewet is het college in ieder geval bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten. Daaronder valt ook het aangaan van overeenkomsten. Artikel 169 lid 4 Gemeentewet vermeldt vervolgens dat de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van deze bevoegdheden ontvangt, als de raad daarom verzoekt of als de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In dat laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. De ingrijpende gevolgen worden gezien in een combinatie van het 213a Gemeentewet onderzoek in 2021 door Berenschot én in onze Kadernota verbonden partijen. In het Berenschot rapport is onder andere geadviseerd HGN tot groot project te benoemen én de informatievoorziening aan de gemeenteraad te verbeteren. In de kadernota staat al vermeld dat de gemeente 100% eigenaar is van Mijn Streekwarmte BV en met het aangaan van de voorliggende overeenkomst wordt de gemeente (via MSW) ook 100% eigenaar van Het Groene Net Ontwikkel BV". HGN gaat bestaan uit alleen HGN Noord (gebied Sittard-West).

Kanttekeningen

1.1 Uit het onderzoek blijkt dat er geen extra bedrag ingezet gaat worden voor HGN.
Dit sluit ook aan bij de opzet van het 213a onderzoek. Uit de door HGN/HGNO ingediende afwikkeling van de subsidies blijkt dit ook niet nodig. In ieder geval komt een mogelijk nadeel niet ten laste van de algemene middelen

Inclusie
Deze overeenkomst heeft geen invloed op inclusie.

Duurzaamheid
Gemeente Sittard-Geleen heeft een omvangrijke opgave in de warmtetransitie. De aanleg van het warmtenet is cruciaal in het behalen van de doelstellingen. Sinds 2019 staat de ontwikkeling van HGN stil. Met deelname aan het Warmtenet Zuid-Limburg kan Sittard-Geleen invulling geven aan het behalen van de doelstellingen.

Financiën
In de financiële administratie is nog een achtervang risico HGN opgenomen van € 191.459. Dit is voldoende om mogelijke risico's op te vangen.
In HGNO zitten nog verrekenbare verliezen, die mee over gaan naar MSW. Een mogelijk theoretisch risico voor HGNO is dat Ennatuurlijk een vordering legt op een mogelijke aftrekpost van circa 100k voor dit verrekenbaar verlies. Dit zou aan de orde zijn als HGNO winst gaat maken, dit scenario wordt door alle betrokkenen partijen als zeer onwaarschijnlijk geacht. De genoemde achtervang is voor dit onderdeel voldoende.

Orgfit heeft ook onderzoek gedaan naar de financiële positie van HGNO & doorvertaling naar MSW en Gemeente Sittard-Geleen. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd (behalve het benoemde risico bij de afwikkeling van de subsidies)

Communicatie en Participatie
Alle betrokkenen hebben afgesproken zich te onthouden van eenzijdige mededelingen aan derden met betrekking tot de inhoud en uitvoering van deze overeenkomst, tenzij partijen anders overeenkomen of indien openbaarmaking hiervan op grond van wet- of regelgeving of op grond van een rechterlijke uitspraak of een aanwijzing van een toezichthoudend orgaan vereist is, in welk geval de andere partijen voor die openbaarmaking op de hoogte worden gesteld en de openbaarmaking zoveel als mogelijk wordt ingeperkt. Op grond van Artikel 169 lid 4 Gemeentewet is sprake van openbaarheid. Dit zal worden afgestemd met partijen.

In bijlage 6 een schematische weergave van het proces om te komen tot aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst HGN

Vervolg
- Een voorstel om deel te nemen aan fase 3 WZL wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 27 juni 2024.

Openbare Besluitenlijst
De gemeenteraad heeft besloten, conform Artikel 169 lid 4 Gemeentewet, geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen over het aangaan van de 'Overeenkomst op hoofdlijnen HGN Noord/Zuid'.

Bijlagen:

- 1. Advies Banning advocaten HGN
- 2. Overeenkomst op hoofdlijnen HGN noord/zuid
- 3. Advies Orgfit HGN
- 4. Eindrapportage HGN/HGNO over BSA-2 en Incidentele subsidie Definitief
- 5. Schematische weergave aanpassen samenwerkingsovereenkomst HGN

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller : [redacted] Telefoon : E-mail : Cluster : Burgemeester: mr. J.Th.C.M. Verheijen	Registratienummer : 1 Reg. datum : 16 april 2024 Reg.nummer(s) bijlagen : Gemeentesecretaris: J.A.M. Heesen